

FELSŐ-ZEMPLÉN

TÁRSADALMI HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

SZERKESZTŐSÉG:

Hova a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő:
Török-utca 220 szám.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.
— Nyílt-tér soronkint 20 kr. —
Hirdetések jutányosan számíttatnak.

ELŐFIZETÉSI DÍJ:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

KIADÓHIVATAL:

Hova az előfizetések, hirdetési és nyilvtéri díjak küldendők:
Landesman B. könyvnyomdája.

Modern földtehermentesítés.

Írta: Dr. Kelemen Jakab

Mindnyájan tudjuk, hogy a 48-as liberális törvényhozás a föld tehermentesítésére ráért, ezen törvényhozás évszázadok mulasztásait más téren is pótolván, nagyon természetes, hogy a modern államalakulás alpháját, a földtehermentesítést ki nem hagyhatta. Minthogy azonban nekem most nem célom a 48-as dicső törvényeket fejtegetni, — mindjárt át akarok térni cikkem tulajdonképeni tárgyára: a modern földtehermentesítésre.

Köztudomású, hogy a földbirtok annyira meg van terhelve, hogy az utóbbi válságos esztendő után a földbirtokos-osztály egzisztenciája annyira megingott, hogy nem egy ősi birtok került újra vagy nyilvános árverés nélkül cserélt gazdát. Az okok annyira ismertek, hogy azt fejtegetni egészen felesleges, — plane e helyen, mert a „Felső-Zemplén“ 41-ik számában napvilágot látott ezirányú cikk bőven és objective kifejtette, hogy a rossz esztendők, a sok adó, stb. nagyon is elégségesek voltak arra, hogy a földbirtokos osztály egzisztenciája tönkre menjen. De „a hol nagy a veszély, ott közel a segítség,“ a földbirtokos-osztály ne busuljon; sokan gondolkoztak azon, hogy lehetne rajtok segíteni, — és ime a „Gresham“ angol biztosító társulat megtalálta a remediumot, egy tervezetet dolgozott ki, mely hivatva lesz a földbirtokon levő terheket törölni s az utódoknak az ősi földet tehermentesen átadni.

Azt, hogy egy idegen társulat akar a magyar birtokos-osztályon segíteni, — csak örömmel látnánk, az angol tőke otthon csak

igen csekély kamatra talál elhelyezést s így könnyen érthető, hogy idegenben, tehát nálunk is, keres elhelyezést, — s ez ennyiben haszonnal járna; — ha tehát a „Gresham“ azt mondaná, hogy a magyar földbirtokon fekvő adósságokat olesó kamatra convertálja, ez a földbirtokos-osztályon könnyítne, — s bizonyára igen sokan fordulnának hozzá, de ne feledjük, a „Gresham“ nem jelzálogbank, az ő üzletkörébe jelzáloghitel nem tartozik. A „Gresham“ egy életbiztosító társulat, mely az üzlet fellendülésére egy újabb biztosítási nemet vezet be, s ezzel akarja a birtokos-osztályt boldogítani. — Lássuk tehát, miben állhat ez?

Előrebocsájtom, — s ez különben természetes is, hogy a „Gresham“ egy nyereségre dolgozó vállalat, melynek a magyar földbirtokos szomorú helyzete Hekuba, s ha a földbirtokosokkal életbiztosításokat köt, nem a földbirtokos érdeke lebeg előtte, hanem az előre mathematica kiszámított haszonra speculál; — s a matematika segítségével mindjárt ki fogom mutatni, hogy ez az új földbirtokmentesítés nem fog célra vezetni, — s egy köntendő életbiztosítás nem csak, hogy könnyíteni nem fog a birtokos-osztályon, hanem azt hiszem a ki belemegy, arra végzetessé lesz, s igaz ugyan, hogy örökösre eladósodott birtokot nem fog hagyni, de nem azért, mert a „Gresham“ megszabadította a terhektől, hanem azért, mert a „Gresham“ a birtoktól is hamar megszabadítani fogja.

A mi felvidéki viszonyaink mellett 500 holdas középirtok azon terület, mely a birtokos és családjának, ha adóssága nem volna, megélhetést nyújt, — s ha jó esztendő jár,

egy kis fölösleg is marad, — a rossz esztendők hézagainak pótolni; vegyünk egy kedvező esetet, hogy e birtokos 35 éves és csak 20000 frt adóssága van. A „Gresham“ a birtok lekötése mellett a 20000 frtot kifizeti, — tehát az összes hitelezők helyébe lép, — s köt a birtokossal egy halálesetére szóló 20000 frtos biztosítást, — a birtokos fizetni fogja a díjakban a 20000 frtos kölcsön kamatját és megfelelő törlesztéseit, azonkívül fizetni fogja a 20000 frt életbiztosítása után a díjakat. Ha tehát eddig volt 20000 frtos amortisatio kölcsöne, mely után évenként kamat és törlesztés fejében mondjuk 1000 frtot fizetett, — fizetni fogja a „Gresham“-nak a kamatokat ugyancsak a 20000 frt után azonfelül a díjakat, — tehát a helyett, hogy a birtokos magán könnyítene, a régi elviselhetlen terhekhez újabb terheket vesz, — melyeket elviselni képtelen lévén, az esedékes díjak és kamatok fejében a „Gresham“ fogja birtokát elárverelni s célt nem ér. A dolog tehát nagyon egyszerű, hol kellő garancia van, a „Gresham“ a birtokosnak kölcsönt ad, s hogy valami új is legyen, — bebiztosítja a birtokost kölcsöne nagyságáig, — ám lássa aztán a birtokos, hogy fizesse a díjakat, de ezzel a transactionnal, hogy magán segítene, azt nem hiszem, de azt hiszem, hogy e sorok után más sem fogja hinni.

Önsegélyző-egyesület.

Igéretnklhöz képest, alább közlünk egy, az alakítani szándékoló önsegélyző-egyesületre vonatkozó alapszabály-tervezetet ismertetés czéljából. Természetesen, ezen a tervezeten a szükséghez képest annak idején még változtatni lehet; mi csak azért közöljük — a mit különben már több

TÁRCZA.

A kis Bözsike.

— Rajz. —

Tizszer, huszszor visszapillant arra a falu felé, mintha várna onnanfelől valakit. Meg-megáll, várakozik is egy ideig. Szépséges szép szemei ragyogni kezdenek, amint a faluból jövő tekervényes ut legvégén libegni lát egy emberi alakot. Kis szive hangosabban dobog, s az orezáskájá olyan piros lesz, mint a kelő nap első sugára. Megigazítja fején kis kendőjét, s végigveregeti kurta kis szoknyáját s keze nyomán egész porfelhő kerekedik, a melyet tova repít a reggeli szellő. És néz, néz sokáig, merően oda, hol az a homályos alak mozog. Szemei mindegyre jobban égneek s kipirult orezája jobban ég, jobban lángol, mint a nap. Aztán végig néz lepkekönnyű természetén és elmosolyodik.

— De ugyan mit is szerethet az én rajtam? — gondolja nagy hirtelenében, amint naptól égett karját és poros apró lábacskáit megpillantja. Felkaczag. — Hogy mit szeret? Hát azt, hogy . . . ejb, . . . mert szép vagyok! — tetszelek magának a kis bohó. Megrántja vállait, kecsesen meglóbálja magát s megint oda néz, oda . . . no, amerről mondta, hogy jönni fog.

Nézi, vigyázza erősen, de ni! elveszett a szemei elől. Még ernyőt is formál két kis tenyeréből s úgy bámul arrafelé. Nem látja. Hiába, akármeddig is lesi, várja, csak nem jön. Nagy por kavargó a futó kocsi nyomán s lomhán terül el a messze beláthatatlan harmatos gyepon. És Bözsike ingerült,

haragos lesz. Megindul lassan, csendesen és affélt gondol: ha megesel, akkor . . . akkor, ha bolonddá teszi . . . Jaj! — oda nyíllott valami a szive környékére. — Nem! azt nem teszi — vigasztalja magát a kis leány.

Mert Béla urfi mindig jó volt. Az bizony! Mindig is szerette őtet, pedig csak nem nagy rég is olyan „nyáfta“, kis senki, semmi leány volt. Hanem most? — most már nagy leány, aki érez, s akinek szive parancsolni is tud. Ugy ám! Inkább is hallgat a szívére, mint édes szülsége szavára, már az igaz.

Egyszer csak felveti a szemeit. A messze elterülő gyepon, mint egy tenger-ár, tünik föl előtte a csillogó harmat. A napsugár megaranyozza, megragyogtatja minden cseppjét. Visszapillant a messze elmaradt falu felé.

Senki se lát.

Most már csak azért se néz vissza többet. Sebesen neki indul. A messze kigyózó ösvényről is letér. Amerről közelebb éri. Egyenest oda tart, ahol az a magas nyárfa nyúlik, ahol majd gyűjteni fog.

Egész nap maga lesz, nem fog kijönni az édes anyja, mert beteg. Rá is parancsol keményen, hogy vigyázzon, megbecsülje magát.

Már felért a „kiáltó“ partra, ahonnan ha egyszer lemegy, nem lát be a faluba addig, míg megint vissza nem jön.

Megfordul. Visszanéz, és egy nagyot sóhajt. Ma megint rossz napja lesz.

A partról egyenesen a rétnek tart. Meg se áll, míg odáig nem ér, hol a fűzfák lengetik lombos ágait, a hol a Tisza kanyarog, s apró tánczólo hajbai csendesen, susogva regélnék.

A harmattól ellepett réten végig sem ér s már is arról gondolkodik; ha mégis kijönné utána, mit szólna, hogy olyan csatagos a szoknyája s a lába olyan maszatos, sáros, bizonyára nem szeretné.

Neki indul futni, és fut a Tiszára. Lekuporodik a folyó szélén s mosogatni kezdi lábacskáit.

Hideg a víz ki-kapja belőle, meg csak bele-nyújtja. Rossz egy kicsit, de nem bánja, mert . . . ejh! mit, hiszen ha mondta is, csak tréfált. Nem olyan bolond az, hogy egy paraszt után vesse magát, mikor könnyes, uridámák ajtót nyitnak előtte.

Letörülgeti lábacskáit s felmegy a folyó partjára. Édes, vágó tekintetet vet arra, merről várhatja.

Látja a toronyhegyét, amint visszaverődik rajta a csillámló napsugár. Mit érdeklí az őt?

Mást szeretne ő látni, mást bizony, azt az urfi, akivel tegnap is beszélt, de csak keveset. Pedig sok beszélni valója lenne, de most nem lehet, több idő kell ahhoz, azt mondta.

— Ma lehetne — gondolja Bözsike — maga van, aztán meg nem is látja senki sem. De ha látná is, mi köze ahhoz valakinek.

Nehezen fog a munkához, kelletlen, erőltetve végzi. Hogy is lenne kedve, mikor mindig csak a Béla urfi van az eszébe? nagy szép szemével, mosolygó, beszédes ajakával, melyről minden szó oly fülbeesegő, lágy . . . Hasztalan is beszél neki még az édesanyja is, hogy az ilyen urféle sohse tud szeretni igazán. Itt van la! Amint találkoztak, megcsipe piros orezáját s azt kérdezte, hogy vagy kis lány? . . . Szeretsz-e még?

Béla urfi még mindig a régi, ölelése, csókja

izben is hangoztattunk — hogy az önszegélyző-egyesület eszméje iránt érdeklődőknek minél nagyobb alkalma legyen megismerkedni a nemes céllal.

Az alapszabály-tervezet a következő:

I. Czég és alakulás.

1. §. Az egyesület czége: „N. Mihályi Önszegélyző-Egyesület, mint Szövetkezet.” Székhelye: N. Mihály.

II. Az egyesület, mint szövetkezet czélja.

2. §. a) tagjai számára hetenkénti egy egy betét után 20—20 fillér betét fizetések által tőkét gyűjteni.

b) tagjainak mérsékelt kamatfizetés mellett kisebb nagyobb kölcsönöket nyújtani s ez által őket uzsorások üzérékdeje ellen lehetőleg megvédeni.

III. Vitás kérdések elintézése.

3. §. Az egyesület mint szövetkezet, viszonyából keletkező vitás kérdések az igazgatóság, választmányi bizottság és mint felelősség a közgyűlés által békés uton intézendők el; ennek sikertelen esetében a felek a N. Mihály városra illetékes bíróság hatásköréhez tartoznak.

IV. A tagokról.

4. §. Taggá lehet — nem különbségre való tekintet nélkül — az igazgatóságnál, vagy az aláírási ívek után jelentkező önjogi, becsülettel jellemezhető akár helyben, akár vidéken lakó egyén; továbbá kiskorúak is, ha érettek egy önjogi egyesületi tag, mint gyám, kezekedik, általában mindazok, kiknek felvételét az igazgatóság előnyösnek itéli. A tagok felvett kiskorúak egyesületi könyvecskéjébe az érettek kezekedő önjogi tagnak, mint gyámnak neve is beírandó.

5. §. Az évközben jelentkező tagok felvétele akként eszközölhető, ha az évi előző betétek, annak 6% kamataival együtt előre befizetettnek.

V. A tagok kötelezettségei.

6. §. Minden tag köteles:

a) a belépési év január 1-től számított egy-másutján következő hat évig a szövetkezet köteleibe maradni s a tagság csak a 16 §. értelmében szűnik meg a köteles hat évi időtartam alatt;

b) a tagok az egyesület, mint szövetkezet kötelezettségeiről korlátolt, azaz betéttel részarányában tartoznak felelősséggel; betéttel, esetleg a névköre irt osztalék összegén felül a tagok felelősségre nem kötelezhetők;

c) éven át minden egyes betét után 20 fillér értéket a hét vasárnap délutánján 3—5 óráig az egyesület helyiségében a szövetkezet pénztárába befizetni; az ezen hetibetétek fizetését elmulasztó tag, minden egy-egy betét után 2 fillér késedelmi kamatot tartozik hetenként befizetni. Megengedtetik a tagoknak előzetesen és egyszerre több heti betétek fizetése is, de ezen előző teljesített betétektől az egyesület külön kamatot nem fizet;

d) felvételi díj 1—5 betéig 2 koronát, 5—10-ig 4 koronát, 10—15-ig 6 koronát, 15—20-ig 8 koronát fizetni.

e) minden tag tartozik a szövetkezet érdekeit töle kitelhető módon előmozdítani.

mind, mind. Csak az ő kis száve más, forróbb, lángolóbb, mint tavaly, meg mint azelőtt.

A déli harangszó ringva, játszva rezgett végig a néma levegőn.

Dél van.

Bözsike oda húzódik a nagy fa alá, az árnyékra pihenni. Előszedi czók-mókját, puha fehér kenyeret keres ki belőle. Enne, de nem is esik jól, visszateszi.

Hanem a helyett elteríti a köténykáját s reádól.

Mi minden az eszébe jutott a kis leánynak! Jó előre elgondolja, hogy mit fog hazudni az édes anyjának, ha majd kérni, mit dolgozott. Hát azt, hogy nem győzte. Két napra is sok.

Alkonyatkor azután hazafelé indul. Százszor elmondja az uton és otthon is elmondta anélkül, hogy egy szóban is megakadt volna.

Az édes anyja elhitta. Majd kimégy holnap — mondja az édesanyja — és elvágod.

— Holnap? holnap nem megyek — hebegi zavarodottan, — mert mást csinálók. Sok a szennyes, mosok.

Az édesanyja belenyugszik, minek ellenkezne, ha összegyűlt, hadd mossa. Es reggel Bözsike összeszedi azt is, ami tiszta egy nagy csomót s leballag vele a Tiszára. Felhallatszik a sulyok csapása, mert Bözsike is úgy akarja, hogy felhallatszon.

Azután kiterített a kimosott ruhákat ott a part oldalán a galyakra, maga pedig letelepszik a fa tövéhez. Olykor feljut a partra, ahonnan belehetett látni a kertbe. S ni! egyszer csak meglátta azt, a kit olyan sokszor nézett s olyan régen vár. Nagy sebbel-lobbal jött az urfi fűtyörészve,

VI. A tagok jogai.

7. §. Minden tag választó és az egyesület tisztségére, mely a közgyűlés határozata szerint tiszteletbeli vagy díjazott lehet, megválasztható.

A közgyűlésen minden tag egy egy betét után egy szavazattal bír, azonban bármennyi legyen tizen felül valamely tagnak betét, tizenél több szavazattal nem bírhat.

Személyt illető dolgokban, nevezetesen a tiszteletbeli választásánál, minden tagot csak egy szavazat illet.

8. §. A szavazás vagy személyesen vagy meghatalmazás által gyakoroltatik, de mindenkor önjogi egyesületi tag által ki is meghatalmazását a közgyűlést megnyitását megelőzőleg a közgyűlést vezető elnökhöz beadni köteles; kiskorúak gyámjaik által képviselteknek, mely esetben a meghatalmazás nem szükséges.

9. §. Minden tag igényt tarthat:

a) az egyesületi pénztári készletből nyerendő kölcsönre, az alább meghatározott feltételek mellett; b) évi nyerevény-osztalékát az évi zárszámadásnak jóváhagyása után 30 nap alatt felveheti; mely határidő után a nyerevény-osztalék az illető betétösszeghez fog tőkésítettü. A zárszámadás jóváhagyásáról a tagok körözés után értesítettek.

VII. A tagság megszűnéséről.

10. §. A tagság megszűnik:

a) elhalálozás által, azonban az elhalt tag jogai és kötelezettségei a törvényes jogutódokra átszállíthatók, ha ezek gyám által biztosítva, a tagságot tovább folytatni kívánják.

b) elköltözés által, mely esetben az átköltözési helyről lakosítási községi okmány mutatandó fel;

c) eső alá jutás;

d) elszegényedés által, mely körülmény községi bizonyítvánnyal igazolandó;

e) a tagságnak másra ruházása által, a mikor is az új tag a betétszám arányához eső felvételi díjat előre lefizetni köteles;

f) kirekesztés által, mely előáll azon esetben, ha valamely tag, a neki kézbesített figyelmeztetés dacára is, betétfizetésével három hónapig hátralékban maradna; ezen eset a közgyűléshez nem felelbezhető s a késedelmi kamatok a közgyűlés által sem szállíthatók lejebb, sem el nem engedhetők.

A kirekesztés előáll azon esetben is, ha valamely tag az egyesülettel nyert kölcsönt, vagy annak kamatait végrehajtás nélkül meg nem fizető; az ily taggal a kirekesztést az igazgatósági ülés jegyzőkönyvi kivonatában tudatja az igazgató;

g) ha valamely tag a szövetkezet érdekeit veszélyeztetné s annak anyagi megkárosítására munkálkodnék, ez esetben az igazgatóság jelentést tesz a választmányi bizottságnak s annak véleménye alapján a kirekesztés felett a közgyűlés szavazattöbbséggel határoz.

11. §. Ha valamely tagnak az előző §. a), b), c), d) pontjai értelmében áll elő a tagsági megszűnése, annak úgy betétfizetése, valamint a részére eső osztalék — az utolsó évi osztalék levonásával — az évi zárszámadásnak a kir. törvényszék által lett jóváhagyása után hat hónap alatt visszafizetendő s vele a végelszámadás megteendő.

12. §. Ha valamely tagnak a 10. §. f), g) pontja szerint következik be a tagság megszűnése, annak betét- és osztalék-összege az egyesület

végig halad végig a kacskaringós, fűvényes uton. No lám! mégse leselkedett hiába. Oda tapasztotta szeméit a kerítésen át az urfiára, aki még nem vette észre.

Jaj csak erre jönné! sóhajt fel a kis leány. És csakugyan arra jött.

Bözsike azon töprengött, megszólítsa-e? De hátha megharagszik érte? . . . Hanem azért hirtelenében kitalálja, hogy zajt fog ütni, akkor bizonyosan utána fog nézni. Ugy is tett.

— Hes te! hess te! — kiabálta. Az urfi mindjárt ott termelt a kerítés mellett.

— Mit csinál a kis lány? — kérdezte mosolyogva.

Hessegetem ezt a csuf libákat. Hess te! — mondja ujólag, csengő hangon, és szemben áll az urfiával.

Az meg úgy gyönyörködik a kedves kis boldondos haragján.

— Hát aztán mért kergeted őket?

— Mert — hogy elpirult a nagy zavarban! — mert mostam, oszt bepiskolják a ruhám, akkor pedig akár haza se menjek, mert kikapok.

— Ki bántana téged kis lány?

— Az édes anyám!

— Hát olyan haragos a te anyád?

— A bizony, haragos. Még nem vert meg, hejh! pedig de sokat megérdemlém! Félék is tőle, de mindig azt mondja, hogy majd máskor ver meg.

— Lásd! mert szeret, azért nem bánt. Én is szeretnék, én sem bántanálak. Gyere na közelebb! A kislány nem mozdul, csak a fejével int.

— Nos? talán bizony félsz?

javára marad s az ily összeg a tartaléktőke számára iratik.

VIII. Tőkeképzés.

13. §. Az egyesület mint szövetkezet tőkéjét képezi:

a) a tagok által a köteles időtartam alatt hetenként teljesítendő befizetések;

b) az egyesület tagjainak adott kölcsönök kamatai;

c) az elmulasztott heti befizetések után járó késedelmi kamatok;

d) a felvételi és

e) a kölcsönökből fizetendő kezelési díjak.

14. §. A szövetkezet tagjai által az előző §-ban megnevezett czimekben fizetendő pénzeket kívül sem tagjaitól, sem senki másótól betétet el nem fogad.

IX. Pénzbetétek elfogadása.

15. §. Az egyesület a heti betét-befizetéseken kívül, — de csak saját tagjaitól — más bármilyen és összegű takarékbetéteket elfogad, ezen betétek utáni kamatlatát időről-időre az igazgatóság állapítja meg.

16. §. A takarékbetétnél a következő szabályok alkalmazhatók:

a) a betevők folyószámmal ellátott könyvet kapnak, melyben a betévő neve, a befektetett összeg mennyisége számokkal és betükkel kiírva, a betét napja, a kamatlat és a tőke és kamatvizs szafizetését kitéintető rovatok foglaltnak;

b) minden betét és visszafizetés a pénztáros és könyvvezető által aláírandó;

c) a tőke visszafizetése s a kamat kiadása csak is a betétkönyvecske felmutatására történik;

d) a betét kamatok felvételénél utólagosan a betévő javára tőkésítettnek;

e) ezen könyvecskek szintén névre szólnak, mind a mellett a bírtokos és előmutató, jogszerű tulajdonosnak tekintik, és amennyiben törvényes, vagy szerződéses okok nem gátolják, kezébe a kifizetések is teljesítettek;

f) ha valamely betétkönyvecske elvész, tulajdonosa azt azonnal az igazgatóságnál bejelenteni és 14 nap alatt a megsemmisítési eljárás megindítását igazolni köteles, ellen esetben ezen idő eltelével a kifizetés bármely jelentkezőnek kezébe teljesítetik;

g) a megsemmisítést kimondó jogérvényes bírói végzés bemutatása után az érdekeltek félnek a takarékbetét könyvecske másolata elismervény mellett ki fog adni, ez a főkönyvben feljegyeztetik. A részbetét könyvecskek tulajdonosaira ezen szabályzat alkalmazást nem nyer.

X. Kamat melletti kölcsönök felvétele.

17. §. Hogy az egyesületi tagok hiteligenyei inkább kielégíthetők legyenek, az igazgatóság feljogosítottik, hogy a szövetkezet törzsvagyona felelősségre terjedhető kölcsönöket mérsékelt kamatlat mellett felvehessen s az e célra szükséges pénzt beszerezhesse. Ezen jogosítvány ha a szövetkezet célja s a szövetkezet tagok hiteligenyei, illetve tulajdon üzletkéjének nagyobbitása szükségessé tennék, közgyűlési határozat folytán az egyesület törzsvagyonának három negyed részéig terjedhető összeg erejéig fokozható.

XI. Váltók le- és visszelszámolása.

18. §. Az üzleti forgalom gyarapítása tekin

— Félek ám! — mondja szemérmesen — mert meglátunk.

— Mit látnak meg? azt, hogy beszélgetünk. Hadd lássák, nem baj az, bátorítja az urfi.

Azzal ugyan nem tesz semmi rosszat — gondolja — és közelebb lép.

Béla urfi egész elmerül a szép kis leány nézésébe és ott feljött szemét annak parázs, égő szemében s kérni, hol jártál tegnap kis lány!

— A réten. Vártam az urfi, nem jött, pedig egészen estig vártam.

— Sajnálom, — motyogta az urfi — de nem mehettem. Mikor menjek ki?

— Hát, hát akár holnap is.

Másnap csakugyan ki is ment, találkoztak is a temetőn túl a gyepen. Es Béla urfi tartotta szóval, édes, csengő hangon beszél a virágról, meg a madárról, no meg mindenről.

Bözsike csak hallgatta, s ki tudná, mi mindenről gondolkodott, míg kiérték. Ott aztán letelepedtek egy fa árnyékába. Nem illenék, hogy ott hagyja az urfi, nem bizony. Annnyit már ő is tud. Széjlebb tergeti a szoknyáját, hogy az urfi arra üljön. Az meg közelebb húzódik s meg-meg fogja a kis lány piczike kezét és úgy szorongatja.

A kis lány többször sóhajt, mint szól; mit is beszéljen, mikor tele a szivecskéje boldogsággal, szerelmmel. Aztán az urfi meg nem is olyan hallgatag.

— Ugy-e eljőnnél velem Bözsike?

— Hová? — kérdi meglepetten.

— Oda, ahol én lakom.

— Hej! messze van ám az.

— Nem baj az, úgy jó. Ha eljőnnél, elvinnék.

tetéből, mindazon kölcsönök, melyek a heti betét erején felül vétetnek a szövetkezet tagjai által igénybe, kizárólag váltóra adassék.

A szövetkezetnél benyújtott váltónak következő kellekekkel kell bírnia:

a) a lejárat ideje 4 hónapnál hosszabb ne legyen;

b) három váltó- és hitelképes egyén aláírásával legyen ellátva, kivételesen azonban két aláírással ellátott váltó is leszámlítható a váltóbírálok egybehangzó határozata alapján;

c) költsön biztosított váltók egyes esetben egy aláírással is elfogadható, ezen esetben azonban a váltó értékének értékárgyval vagy betétkönyvvél kell fedezni;

19. §. A váltók elfogadása vagy visszautasítása tárgyában egyik igazgató elnöke alatt, az igazgatósági ülés határozza.

XII. A kölcsönről.

20. §. Az egyesület kölcsönt csak saját tagjainak ad, husz koronánál kevesebbet soha sem.

21. §. Az egyesület kölcsönt első sorban azon tagjainak ad, kik betétösszegüket biztosítékul lekötik, ezek között is első sorban adandó azon tagnak, ki még betétére a kölcsönt igénybe nem vette.

Ily kérelmezők nem létében, vagy ha a pénztárkéslet megengedi, oly tagnak is ad kölcsönt, kik azt két elfogadható kezességjöttalása mellett kérik, kezeseikül nem egyleti tagok is elfogadhatnak.

A kölcsönök megszavazása az igazgatóság és a jelenlévő választmányi tagok felelősségére történik, veszélyeztetés esetén a megszavazók kármegterítésre kötelezettek.

Ennélfogva egy utalványozási rovatos napló vezetendő, melyben a kölcsönt kérő és jótálló kezességek, ugyszintén a kölcsönt megszavazók nevei az utalványozás idejének kitüntetésével pontosan beirandó.

Kölcsönt nyerhetnek a tagok továbbá ingatlanokra, a telekkönyvi állapotok hiteles igazolása mellett, még pedig úgy a kül-, mint a beltelekre, ha t. i. az épületek tűz ellen biztosították, értéküknek fele erejéig; a telekkönyvi bekebelezés kölcsönt kérő terhére első helyen biztosítandó; ha az ingatlanok zálogjoggal már terhelve lennének, a jelzett fele értékéből a bekebelezett összegek levonandók és a kölcsön csak a maradék erejéig utalványozható. A bekebelezésre adott kölcsönök után fizetendő tőkekamat-ot kölcsönvevő tartozik viselni.

Kölcsön adható arany- és ezüstneműekre a belérték feléig, tekintet nélkül a foglalványra, vagy műbecsre. Zálogra általában csak szakértők becsejje alapján nyerhetnek a tagok kölcsönt.

22. §. A kölcsönök a jelentkezők sorrendje és a pénztár készlete szerint utalványozhatók, mindazáltal elsőség nyújtatik azon kérelmezőnek, ki elemi csapás miatt kárt szenvedett; haláleset, vagy betegség által bekövetkezett szükség esetén a tagok a kellő biztosítás mellett, soronkívül is nyerhetnek kölcsönt.

23. §. A betétekre felvett kölcsönök a kamat pontos fizetés esetén a kötelezett hat évi idő elteltéig fel nem mondhatók; hanem évről-évre meghosszabbíthatók. A meghosszabbítás ideje, a kötvény hátulján feltüntetendő és a kölcsönkönyveskébe is beirandó a tőketörléssel egyidejűleg.

24. §. A kölcsönök után fizetendő kamatláb

kétféle. A betéttel biztosított kölcsönök után 6% kezességekkel értékesített kölcsönöknél 8% kamat fizetendő, mely 8%-os kamatláb a körülmenyekhez képest az igazgatóság javaslatára a választmányi bizottság által 10%-ig emelhető, ezen kamatláb felemelés a közgyűlésnek tudomás vétel végett bejelentendő.

25. §. Határidő hosszabbítás: három, vagy hat havi és egy évi időtartamra is törtenhetik, ugy azonban, hogy a kamatokon felül kezelési költség czímen a három havi törlesztések, vagy hosszabbításoknál hat, a hat haviaknál 12, az éves hosszabbításoknál 20, az új kölcsönöknél minden 10 koronáérték után egy és a kötvényért 10 fillér fizetettik.

26. §. A kezesség, vagy zálogra nyert kölcsönök törlesztése negyedévi hosszabbításnál 5, félévénél 10, egész évinél 15 százalékánál kevesebb nem lehet.

27. §. A kölcsönösszeg lejárat előtt is visszafizethető, de a már kifizetett kamatok le nem számíthatók.

28. §. Ha valamely tagnál a kölcsönösszeg bármely oknál fogva veszélyeztetve látszanék, az igazgatóság különbeni felelősség terhe alatt, azt per utján behajtani s még lejárat előtt a törvényes biztosítást eszközölni köteles.

29. §. Ha valamely tag a kölcsöne után fizetendő esedékes törlesztéseket és kamatokat rendszeresen nem fizetné s figyelmeztetés ellenére is, azt az évi üzletzáratt megelőző 15 nap alatt nem teljesítendő, a kölcsön felmondandó.

30. §. A tagok által igénybe nem vett pénzkészlet gyümölcsöző elhelyezéséről az igazgatóság gondoskodik.

31. §. Ha az egyesület, mint szövetkezetnél kézzizálogul lett arany- és ezüstneműek a határidőre ki nem váltatnának, vagy e tekintetben a további meghosszabbítás nem eszközöltetnék, a zálogtárgyak — a N. Mihályon szokásos közhírrelét után a szövetkezet egyik kiküldött tisztviselője által nyilvános árverésen eladotnak s a tartozáson és a felmerülhető költségeken felül levő összeg az adósnak visszazolgáltatatik.

(Vége köv.)

Vegyes hírek.

Halottak napja.

Memento mori . . .

Emlékezzünk a megholtakról . . .

Halottak napja az a nap, amelyet teljesen elhunyt mieink szent emlékének szánunk. Halottak napján, a borongós őszi napon igyekszünk leróni a kegyelet adóját azon kedveseink iránt, akik onnan felülről, a csillagok mögül kísérnek minket figyelemmel.

Ezen a napon felszakadnak szívünk már-már behegedt sajtó sebei, újra s újra feltámad bennünk a fájdalom, amit kedveseink elvesztésekor éreztünk. De ezzel a nagy fájdalommal egyszerre valami kimondhatatlan jól eső érzés vesz rajtunk erőt. Szívünket a szeretet melege tölti el, keblünk magasztossággal telik meg, s mi esodlatosképen megnyugsunk a sors végzésében. Felhagy a tépelődés, a bánat, a bánat, a bánat, a keseregés és helyét isteni megnyugvás foglalja el. Megnyugvást

— Nem bánom. Addig összeszedhetem, a mit elakarok vinni.

— Ne hozzál semmit, lesz ott neked mindened.

— De a ruhám? bárszony derekam? . . . Azután hogy szökjem meg?

— Figyelj! hajnalba, korán kijössz oda a kereszt utra, tudod? aztán elmegy az erdőnek vezető uton odáig, ahol a nagyárok vezet, és ott vársz. Érted? én jövők és te felülész, s úgy aztán elmegyünk. Ugy-e jó lesz?

Az a másik nap oly hosszú volt Bözsikének, egy esztendő, vagy még annál is több.

Reggel korán, még nem is hajnalodott, mikor már ott üldögélt Bözsike az árokparton, már a hajnali harangzó is elmosdott, reggel is lett és Bözsike még mindig várt. Hanem egyszer megrebbent, amint a faluból egy sebesen jövő hintót pillantott meg.

Ez az, megismerte. Szépen odalapul az árokparthoz és úgy lopva egy-két pillantást vet arra a falu felé. Úgy se látja többet.

De nini! feláll. A keresztutnál porzik a kocsis, sebesen, vágatva megy neki a másik utnak. Kavarg a por utána. És Bözsike ijedten kapja le feje fölül a kenderjót és elkezd vele intgetni, — tán még kiáltott is, — hogy álljon meg.

De hogy állt meg, nem állt a! S a kis leány hol neki sáppad, hol neki pirul . . . Ni! látja, amint a kalapjával valaki intget feléje. Nézi, nézi, amíg csak belátja.

És szegény kis Bözsike ott a szeme alatt, végig az orczáján, valamit drórszél széjjel . . .

találunk, mert halottak napján látjuk teljes valójában annak igazságát, hogy *dom az élet, — föl-ébredés a halál.*

Az élet hosszu álom. Ki jól, ki rosszat, — ki szépet, ki csunyát álmodik. És amin éltünkben keresztül megyünk, amiben részünk van ebben a földi életben, az mind szeretszéjjel foszló tünemény. Csak két dolog van, amit a sirba is magunkkal viszünk, s ez a hit és a szeretet.

Halottak napja! . . . Te szomorú nap! Rég megszokott vendég vagy Te minálunk, mert hiszen minden esztendőben pontosan beköszönsz. De jól fogadunk Téged szomorú voltad daczára is, mert te vagy az emlékezés napja, mert amikor Te megjelenisz körünkben, akkor röjjük le az emlékezés kegyelet adóját elhunyt kedveseink irányában.

— **Fényes hangverseny.** Kiváló hangversenyt lesz alkalma élvezni közönségünknek e hó 9-én, azaz kedden. A nagy tragika: *Jászay Mari* jön városunkba két előkelő és hírneves társával *Szilágyi Arabella* operai énekesnővel és *Polonyi Elemér* zongoraművészszel, hogy bámulatba ejtsék közönségünket remek előadásaikkal. — Teljesen feleslegesnek tartjuk a reklamszerű kijelentéseket, mert *Jászay Mari* és két társa arra nincsenek rászorulva és örül mindenki, ha alkalom kínálkozik, hogy játékaikban gyönyörködhessek. Bizonyára a környék is igen szép számmal lesz képviselve ezen a hangversenyen. A műsor következőleg van összeállítva: 1. a) Beethoven: Sonata I. rész b) Chopin: Nocturne c) Liszt: Tündérráta *Polonyi Elemér*. 2. a) Szávay Gyula: Ezer tavasz b) Radó Antal: Szent Péter és a hegedű *Jászay Mari*. 3. Arrigo Boito: Ária a Mefistofeles operából *Szilágyi Arabella*. 4. a) Berceuse b) Lidérczántáz c) Rhapsodia *Polonyi Elemér*. 5. Kiss József: Ágota kisasszony *Jászay Mari*. 6. a) Nivon Tostitol b) Waldteufel: Bohme c) Magyar dalok *Szilágyi Arabella*. — Helyárak: Tánlásszék 2 frt 50 kr. Kőrszék 1 frt 50 kr. Állóhely 1 frt. Jegyek előre válthatók: *Landesman B.* könyvkereskedésben. Kezdeté este 8 órakor. Hangverseny után tánc.

— **Tűz itt, tűz ott, tűz mindenütt.**

Az enríber valóban gondolkozóba esik, ha az jut eszébe, hogy városunkban már se szeri, se száma a sok és feltűnően gyakori tüzeseteknek. Alig mulik el hét tűz nélkül és alig ócsudik fel a lakosság az egyik után, már jön a másik. Bátoran lehet állítani, hogy az ország egy helyén sincs annyi tüzeset, mint nálunk és még bátrabban lehet állítani azt, hogy sehol sem veszik a hatóságok oly könnyen az ilyen tüzeseteket, mint a mi hatóságunk. Mi alig hiszünk, hogy e tekintetben csak egy lépés is tétett volna azóta, hogy a főbíró lemondott a főparancsnoki állásról, pedig már be lehetett volna, bárha ideiglenesen is, a kötelező tüzoltóságot hozni és rendbehozatni a nyomorúság állapotban levő tüzoltási eszközöket. Valóban itt lenne már a legfőbb ideje annak, hogy ne fujják mindig a Pató Pál uram ismeretes nótáját, mert késő lesz és következik egy nagy katasztrófa. — Különben a következő tüzek voltak legutóbb: Pénteken délelőtt 10—11 óra közben kigyuladt az alsó-utczában a *Hospodar* Mihály udvarán levő nagy új csűr, melyben 32 szekérnyi takarmány volt és a melyből mintegy 10 szekérnyit megmentettek, de csak azért, hogy másnap az is elégjen; mert szombaton valaki felgyújtotta és szerencsésen elhamvad. A csűr 1200 frtra volt biztosítva és jóformán még egészen nem is volt készen. — Vasárnap egy óra után ismét tűz volt: A temető-utca felső végén volt három nagy jégverem, ezek közül kettő szintén leégett. Szerencsére a jelzett tüzek alkalmával teljes szélesedn uralkodott és ez megakadályozta a tüzek továbbterjedését.

— **Halálozás.** A következő gyászjelentést vettük és adjuk: „Özv. Heuman Sándorné egy a maga, mint gyermekei, unokái és dédunokái nevében fájdalomtel szívvél tudatja forrón szerettét férjének és legjobb apának *Heuman Sándor* urnak élete 81-ik, boldog házasságának 56-ik évében f. hó 31-én történt gyászos kimúltát. A boldogult hült tetemei hétfőn november 1-én delután 2 órakor fognak a halottas házból a varannói izr. sirkerbe örök nyugalomra helyeztetni. Béke hamvaiba. Varannó Csemernye, 1897. október hó 31-én.” — A temetésről a következő tudósítást kaptuk: F. hó 1-én temették V. Csemernyén 30-án elhalt *Heuman Sándor* Zemplénum megye törvényhatósági bizott-

Bözsike nem felel, csak sóhajt, azt gondolja: el, akár a világból.

— Városba vinnélek, szép, nagyon szép szobákban laktunk, csak úgy ketteskén. Beh boldogok is lennének, ugy-e Bözsike?

Csak fejével int.

— Hát oszt mikor jönnének vissza? kérdi némi szünet után.

— Soha!

— Ugy én nem mennék, mert meghalna az édes anyám utánam.

— Hát olyan nagyon szeret téged az édes anyad?

— Bizony. Én is szeretem, nem kívánnám itt hagyni.

— Hátha én feleségül vennélek.

— Akkor se.

— Szerethetnéd azért. Latod, írának neki s megvizsgáztatnák és nem keseregne utánad, mert te boldog lennél. Nem is kívánczónál vissza többet soha. És a kis lány elhíszí, hogy az úgy lenne, rajta nem is mulnék, de vajjon mit szólna ehhez az édes anyja? Megharagudnék, vagy tán még el is kergetné a háztól.

Béla urfi elmélyed a gondolkozó kis lány nézésében.

— Na, mit gondolsz Bözsike, eljöttél?

— El, ha az édesanyám eleresztene.

— De hátha nem bocsájt el? . . . Akkor ne ugy! elszököl velem, érted?

A kis leány nem felel nagy ideig.

— Hát aztán mikor?

— A mikor te akarod, holnap, holnapután, vagy egy hét múlva. De mégis, hát holnapután, jó lesz?

sági tagját. Az elhunyt végtisztességére az ország minden részéből összesereglett rokonság, jó barátok és óriási közönség jött el s kísérte örök útjára Heuman Sándort, a család Nestorát és a köztisztviselésben állt férfit, ki mint a rabbi megható gyászbeszédében kifejtette, családjának támasza, községének büszkesége, a szegények istápolója s minden nemes ügy buzgó harcosa volt. A rabbi beszéde után az egyletek nevében Cséri Herman mondott rövid bucsuztatót, s azután megindult a végtelennek látszó menet a varanói sírkert felé, hol tetemei a hitközség által felajánlott díszhelyen örök nyugalomra tetették.

— **Az „Adria” biztosító intézet eljárása.** Ennél a biztosító intézetnél volt biztosítva Kardos Lajos és Kiss Lajos helybeli iparosok ingóságai és most, hogy leégtek, — mint értesülünk — igen furcsa eljárást tanúsított velük szemben a nevezett intézet, mi ha megfelel mindenben a valóságnak, — úgy jó lesz, ha a biztosító közönség tartózkodni fog tőle. A mikor a jelzett biztosítást felvették, nem találtak semmi kifogásolni valót, most azonban, hogy megtörtént a tűz és fizetni kellett, különféle kifogásokat tett az „Adria” itt járt hivatalnokai és a károsultaknak csak egy kis részét állapította meg a biztosított összegből. Mindenesetre nagy könnyelműséget követelt el a két iparos azzal, hogy nem fordultak tanácsért valahová, hanem beleegyeztek a kiküldött hivatalnok akaratába, miáltal megkárosították önmagukat. Kifogásokat emeltek az iránt, hogy a biztosítva volt ingóságok nem voltak meg, de természetesen a díjakat hűségesen befizették minden után; a kár megbecsüléséhez szakértőket állítottak, de a károsultaknak azt az öket feltétlenül megillető jogát, hogy a maguk részéről szintén állítsanak szakértőket, megtagadták és így egyoldalú becsülés alapján történt a megállapítás. Ezzel nem akarjuk állítani azt, mintha talán a szakértőkül szerepelt egyének rosszakaratulag jártak volna el a károsultakkal szemben, de a méltányosságnak és igazságnak csak az esetben lett volna elég téve, ha a jelzett módon történik a megbecsülés. — Az is nagyon furcsa, hogy az „Adria” figyelembe vesz mindenféle kétes existenciáktól származó névtelen leveleket — mert mint halljuk — Kardosok ellen csak négy jeles firma tett minden alapot nélkülöző jelentést a tűz után. — Ezt az eljárást pedig kizárólag a közönség érdekében hozzuk nyilvánosságra, hogy tájékozva legyen róla, ha azonban nem így állna egészen a dolog, úgy az érdekelteknél Adriának módjában áll azt megzafálni.

— **A vetések új ellensége.** Schuster Alajos tarnaí uradalmi tisztartó levelet intézett hozzánk, melyben tudatja, hogy ott a vetéseket egy, eddig még teljesen ismeretlen új rovar pusztítja. A levél így hangzik: „Szeptember 2-án elvetett búzavetésem igen szépen kikelt és jól bokrosodott, mintegy 12 nap előtt láttam, hogy a 30 holdas táblának középső 2 drb földjén valami rovar nagy kárt tesz, a vetés zöldjét legeli le. Jelenleg már a tél tábla egészen tönkre van téve és úgy néz ki, mint ha a terület el sem lett volna vetve. A nyomorult fereg olyan nagyságu, mint a muszka légy, szárnyai szürkés-fehérek, különben a test szürkésbarna színű, nappal a föld felett tanyáz, éjjel úgy látszik, hogy a földbe bujlik és körülbelül a gyökereket pusztítja. Jó volna erre a szakértők figyelmét felhívni, hogy valami szert állapítanak meg ennek a veszedelmes rovarnak kipusztítására.

— **Magyar szülő diadala külföldön.** Mathiasz János vármegyénk e kitűnő szülőtermelője, Mathiasz József iskolai igazgatónk testvére, a legközelebbi befizest nyert hamburgi kiállításon ismét híressé tette a magyar szülő kulturát, mert itt is elnyerte az állami nagy aranyérmét, dacára annak, hogy a nyugateurópai és amerikai leghíresebb szülőtermelőkkel állott szemben. Miután Mathiasz János az 1894-ik szeptembertől kiállításon is elvitte a legmagasabb kitüntetést kiváló szülőfajtaival, bizvást állíthatjuk, hogy a magyar esemege szülő ez idő szerint páratlanul áll egész Európában.

— **Az állategészségügy** Ungvármegyében jelenleg igen jó, a mennyiben alig van már a vármegyében ragadós betegség; és miután a sertésvész Ungvárt is megszünt és a fertőtlenítés is egy pár nap alatt végre lesz hajtva, valószínűleg a sertésvásárok a legközelebbi szerdán már meglesznek tarthatók.

— **A Jeszennői rom.** Gróf Andrássy Aladár, a homonnai földesur elhatározta, hogy a Homonna zempléni vármegyék közönség közelében levő Jeszennői várat újjáépítteti és a körülötte elterülő bozotos sűrűségeket kiirtatja. A régi sasvár nagyon érdekes történelmi emlék. A tizenegyedik században, a tartós belzavarok idején rablólovagvár volt. A benne tanyázó rablólovagok legtöbbszörre a galicziai gazdag kereskedőkre csaptak le és elszedték értékes portékájukat. A század vége felé Róbert-Károly a Homonna-Drugeth-eknek ajándékozta ezt a várat, hogy íranta tanúsított hűségüket megjutalmazza. A későbbi időkben az egyik Drugeth ebbe a várba hozta a vidék harangjait s ott veretett belőlük hamis pénzeket. Az akkori zavaros időkben történt, hogy egy szerzetesrend a Jeszennői várban lakó valamelyik Drugethnek adta át kincseit megörzés végett. Amikor végre a rend helyreállt és a szerzetesek vagyonukat visszakövetelték, Drugeth azt mondta, hogy semmit sem tud a kincsekről, amelyek értéke külföldben milliókat képviselt. Ebből aztán országra szóló nagy pör keletkezett, amelyet annak idején az országgyűlés is tárgyalt.

— **Hatál a bányában.** Nagy szerencsétlenség történt m. hó 26-án délután az ungvári fozokások által bérelt eszternyeczai agyagbányában. Kanavál József, nős, négy gyermek apja s napszámos egy elzáró tárnába hatolt, hogy napi munkájának több eredményt szerezzen. Hiába figyelmeztették társai, hogy ott tilos az agyagtermelés, ő nem hallgatott az intő szóra, s megtette az első kapavágást. Amint az megtörtént, a tárna bedől s maga alá temette a szerencsétlen embert.

— **Segély a lucskaiaknak.** A m. kir. belügyminiszter a lucskai tűzkárosultak segélyezésére 220 frtot adományozott.

— **Előléptetés.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter a zempléni vármegyék m. kir. államépítészeti hivatal főnökét, Hósch Dezső kir. főmérnököt, I-ő osztályú főmérnökké léptette elő megfelelő fizetés-emeléssel.

— **Az ungmegyei gazdasági egyesület** működésének megindítása céljából az elmúlt vasárnapokon Szobráncz és Szerednyén megtartott értekezletek nagy közönség jelenlétében és rendkívüli érdeklődés mellett tartattak meg. A kisczadák osztályból is sokan jelentek meg s midőn a gazdasági egyesület célja és rendeltetése előtűnik megmagyaráztatott, annak szükséges voltát mindenki beismerte, s az egyesület működésének megkezdését egyhangulag kívánták. Különösen a hitel-szövetkezet eszméje nyerte meg egyhangulag az egybegyűlt közönség tetszését, s miután az illető járásek főszolgabírói is felkarolták az ügyet, a szövetkezetek megalakulása Szobránczon és Szerednyén biztosra vehető. Előadták a gazdák egyéb panaszait és kívánásaikat is, melyeket eddig senki sem hallgatott meg, melyeket azonban teljesíteni, illetve a bajokat orvosolni a gazdasági egyesületnek fogja feladatát képezni. Október hó utolsó vasárnapján Nagy Kaposon az értekezlet szintén megtartott, Ungvárt pedig november hó 1-én. A kiküldött bizottság még Csappon is szándékozik e tárgyban értekezletet tartani, melynek ideje és helye annak idején fog közzéteteni.

— **Stépan Gábor és gr. Andrássy Dénes adománya.** Végre a málezai izr. iskolának is útját a megváltás órája. 10 év óta ott szorult a zsinagógában elrekesztett szűk helyiségében évente 30–35 növendék és tanító, téiben a fagy, nyáiban a fulasztó hőségétől emésztve, míg végre a humánus eszelekedetek művelésében felekezetest nem ismerő Stépan Gábor a szegény és tehetetlen zsidó hitközség ügyét-baját felkarolván, a tanító Lebocics Izsáknak állandó lakást biztosított; egy tágas és kényelmes tanhelyiség kiépítéséhez és rendbehozásához pedig 250 frt készpénzt adományozott. E nagyszerű adakozás által fölbátorítva, az előjárók Andrássy Géza grófot is, aki jelenleg parnói birtokain tartózkodik, egy kérvénnyel keresték meg, aki ez építkezéshez még 4000 drb téglát ajándékozott lazonyi téglakemenczéből. Így a munka már most serényen halad előre és remélhető, hogy az iskola és tanító rövid idő múlva az új hajlékba behelyezkedhetik.

— **Dr. Téri Ötön** közegészségi felügyelő Sztropkóra is ellátogatván, ősi szokás szerint, mindent rendben talált.

— **Tűz Sztropkón.** Vasárnap éjjel az uralági majorhoz tartozó épületekben eddigelé ismeretlen okokból tűz ütött ki és elhamvasztotta az összes épületeket. Oltásról alig lehetett szó, mert e gazdátlan majorban, honnan az utóbbi bérlő pár héttel ezelőtt költözött ki, egy vedernyi vizet sem lehetett találni és így a külföldben is rozoga épület csakhamar hamuvá válhatott.

— **Mit csinált Pollák Henrik ur?** Állítólag mint hítes zsarolt és meghagyta magát vesztegetni. Ezt beszélték városzerte a napokban és természetesen, hogy mindenfelé méltó feltűnést keltett a hír. Mi is utána jártunk e dolognak és a következőket sikerült megtudnunk. A főispán közvetlen aratás előtt egy általános rendeletet adott ki 618/897 sz. alatt, melyben sürgősen utasította az összes főszolgabírókat, hogy a mérlegeket szorgos vizsgálat alá vegyék és a netaláni visszaélések esetén szigorúan járjanak el. A főispáni rendelet ide is beérkezett és a főszolgabíró távollétében Jelenek Gyula szolgabíró f. évi augusztus hó 2-án 2240/97 sz. alatt kiadta másolatban az előjáróságnak és utasította, hogy rögtön ejtse meg a vizsgálatot és tegyen jelentést. Ennek a kényes ügynek a vizsgálatával Sztrohala János h. jegyző Pollák Henrik hítest bízta meg, a ki Tomkó György örmesterrel hozzá is látott a munkához, mi közben városunkban tűz ütött ki és az örmester eltávozott, a hítes azonban folytatta az eljárást maga — és mint mondják — mindjárt az első helyen megszarolta és illetve megvesztegette magát 80 frttal; ugyanígy tett egy másik helyen is, a hol meg 50 frtot vágott zsebre. — Ezt beszélték és beszéli mindenki. Hogy tulajdonképpen igaz-e egészen ez a súlyos vád, azt ez idő szerint még tudni nem lehet. — Mi a hír vétele után nyomban felkerestük a városi főbíró és kérdést intéztünk hozzá az ügyben, azonban ő erről mit sem tudott és meglepetve hallgatta a vele közlőket. De miután mindenki tudja, hogy a mi főbíránk nem tűr semmi zavaros dolgot maga körül, azonnal személyesen megtette a saját hatáskörében a szükséges intézkedéseket a vizsgálat megejtése végett. Ennek befejeztével nyilvánosságra hozzuk az eredményt. — Lapunk zártakor értesülünk, hogy a tegnapi késő este hazaérkezett főszolgabíró ma reggel szintén megindította az ügyben a legerélyesebb vizsgálatot és Pollákot állásától felfüggesztette.

CSARNOK.

Az ország szivéből.

Irta: *Bródy Aladár*

Tagadhatatlan dolog, hogy óriási lépéseket teszünk a haladás, a művelődés terén. És minden egyes ilyen lépésünkkel egy-egy eredeti régi jó szokást tiporunk el. Ma például a mindent kiszorító „áram” hódítja el a tért a régi lóvonatok elől, a jó mecklenburgi lovak szerepe már végkép megszűnt, s csak egy kurta vonalon hallani még a lóvasuti kalauz egyhangú, mélabus túlkölését.

És mennyi poézis van ebben a túlkölésben! . . . Mennyi érzelem támadt egy mostantájt az emberben ennek a méla hangnak hallatára! . . . Az öreg embereket elfogja egy lassu, esendes bánat. Elgondolják, eszükbe jut, hogy őket is úgy szorították ki helyükből az ifjak, miként a karcsu, színté röpülő villamosok a lassu menetű, döcögős lóvonati kocsikat s mi ifjak is elgondoljuk, nekünk is eszünkbe jut ennek az annyira megszokott hangnak a nyomán, hogy mi is úgy járunk majd, mint mostan a lóvonati kocsik, minket is a sutba dobnak majd egykor, mire megvénülünk. . . .

S az ilyen borongós hangulatból ki-kicsillámlik az utca jóízű humora. Egyik-másik járókelő megszólítja embertársát:

— Ugyan kérlek, mi lesz azokkal az ócska kocsikkal?

— Hát mi volna? szétszedik őket!

— De a szegény jámbor lovakat csak szét nem szedik?!

S kél bennünk egy fájó érzet, ha elgondoljuk, mennyi humoros epizód, mennyi kedves apró-

ság kedves emlék fűződik ezekhez, az ósdi, rozoga alkotmányokhoz.

Egy ur egyszer vasárnap délután a liget felé tartott egy lóvonati kocsin. A nagy hőség és az egyhangu döcögés lassan-lassan álomba ringatták a vasárnap délutánját élvező urat. Egyszerre csak már úgy a liget felé arra ébred, hogy valaki ezekkel a szavakkal köszönti:

— Szervusz, öreg! Hova, hova?

— A ligetbe, felelt az álmos ur, egy társaságba vagyok hivatalos.

— De kérlek, ilyen bozontos fővel és társaságba? Ebből az alkalomból megszereneséltethetted volna a borbélyt is! — prédikált morált a másik ur.

— Hja, barátom, közvetlenül azelőtt vágattam haját, hogy megindultam, de míg az ember kéri ezeken a kocsikon a ligetbe, csak kinő a haja.

Régi, de kedves apróság. És még sok, nagyon sok ilyen jóízű adoma fűződik a gunyolodásnak folytonosan kitett szegény védtelen „lófejű”-ekhez. Pedig ha elgondolja az ember, hogy mennyi emberi életet kíméltünk volna meg, ha ki nem vetkőztünk volna a lóvonatok korszakából. . . . Ha elgondolja az ember, hogy mennyiszor van a esinos, tőrge villamosokon kellemetlenségnek, árammegszűnés miatti fennakadásnak kitéve. . . . De hát az mindegy. Áldozatot is kell hozni a „haladás” érdekében. Emberi élet, apró-cseprő kellemetlenség nem jöhet számításba, amikor arról van szó, hogy „haladjunk.”

Ocska, rozoga, döcögős lóvonati kocsin! fájó szívvel gondolunk arra, hogy távoztok itjagagok egyaránt, mert a ti távoztok is csak azt bizonyítja, hogy le-letűnedeznek lassanként a régi jó időknek utolsó emlékei is. . . .

Felolós szerkesztő: *Gál Vilmos.*

Kiadó-tulajdonos: *Landesman B.*

HIRDETÉSEK.

Barnai Andor

a „Kos”-hoz ozimzett szállodája

Sztáray gróf kastélya átellenében

Nagy-Mihályon.

Ajánlja kitűnő minőségű valódi hamisítatlan, az 1893. évi XXXIII. törvényezikk értelmében kezelt

asztali és csemegeborait

utczai kimérésben mérsékelt árban.

Kitűnő minőségű asztali bor	1 liter	42.
" " " "	"	54.
" " " "	"	60.
Feszt-féle <i>Vinnai gyöngy</i>	"	1.00.
Hegyaljai szamorodni	"	1.50.
889-iki " gyógybor	"	2.00

Az orvos urak b. figyelmébe!

Tokaji asszú gyógybor	1 liter	3.00
" " " "	"	4.00
legf. " " " "	"	5.00
Ménesi vörös asszú	"	1.50
Szyrmiai régi szilvórium	"	1.50

A borok árai nagyobb mennyiség vételénél egyezségeleg olcsóbbak.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy üzletemben **állandóan friss osapolású kőbányai ser, villás reggel és friss kassai virstli** kapható.

Ebéd, vacsora, hideg és meleg ételek a nap minden szakában étlap szerint rendes árak mellett kaphatók.

Az utazó közönség szíves figyelmébe ajánlom **ujjonnan renovált vendégszobáimat.**

— *Tágas istállók és kocsiszinek.* — 26

A helybeli és vidéki közönség szíves tudomására hozom, hogy nálam **evőeszközök, tányérok, tálak, poharak** stb., melyek nagyobb vendéglátásokhoz szükségesek, mérsékelt díjazásért **kölesön** adatnak.

Weinberger Bencze

Varrógépgyári ügynök és elektro-technikus
NAGY-MIHÁLY, főutcza, Glück Salamon-féle házban.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy előnyös összeköttetésemnél fogva képes vagyok a legjutányosabb árak mellett, valamint szakképzettségem folytán a legkitűnőbb

→ **VARRÓGÉPEKET** →

hat évi jótállás mellett, havi részletfizetésre is eladni.

Varrógép javítások a legrövidebb idő alatt teljesítettek.

Házi sürgönyök, telefonok és kerékpárok javítását, bevezetését és kezelését jutányos árak mellett, szakszerű kivitelben eszközölöm.

Bármilyen kerékpár alkatrészek kitűnő minőségben beszerezhetők.

Szakszerű kiszolgálatról biztosítva, vagyok kitűnő tisztelettel

Weinberger Bencze.

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZVÉNY-TARSULAT BUDAPESTEN.

GŐZCSÉPLŐINK

a tökéletesség legmagasabb fokán állanak.

Magyarország legnagyobb és egyedüli

gazdasági gépgyára,

mely a gazdálkodáshoz szükséges **összes gazdasági gépeket gyártja.** 12

Részletes árjegyzékkel és szakbavágó felvilágosítással szívesen szolgálunk díjmentesen. Minden hozzánk intézett kérdezősködéskészéssel adunk kimerítő és felvilágosító választ.

Felsőmagyarország vezérképviselője:

KLEIN MIKSA

Nagy-Mihályon Barnai-szálloda 2. szám.

Ispán,

segédtest vagy raktárnoknak január elsejétől ajánlkozik egy izr. vallásu nőtlen férfi, kinek szak-képzettsége, jó bizonyítványa rendelkezésre áll, a magyar, német s tót nyelven és írásban tökéletes jártas, ki jelenleg nagyobb gazdaságban hosszabb ideig alkalmazva van. Czim a kiadóhivatalban.

GLÜCK MÖR N.-MIHÁLY.

Ajánlja az

EPERJESI NÉPBANK KÁLYHAGYÁR

tiszta fehér, barna, zöld, chamois, majolika, stb. színű csiszolt

CSERÉPKÁLYHÁIT

valamint díszes **kandalló, kandallós kályhák** és **takaréktűzhelyek** melyek ez iparágban elsőrangú helyet foglalnak el és számos kitüntetésben részesültek.

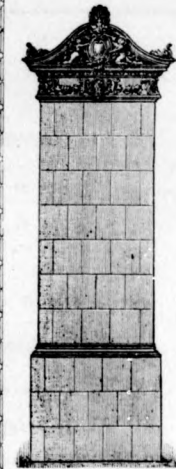
Jutányos árak mellett a legszolidabb kivitel biztosítottak.

A kályhák felállítását a gyár kipróbált, szakavatott állítói végzik. Egész épületek kályhaberendezését tetemes árengedménnyel vállalom el.

— **Mintakályhák raktárobán megtekinthetők.** —

Portland és Román Cement

jutányos árban nálam kapható.

Hirdetések

olcsón felvétetnek a kiadóhivatalban.

Naptárak 1898. évre

ugyanott kaphatók.

A „Kos“ szálloda nagytermében
kedden, 1897. november hó 9-én

Jászay Mari Szilágyi Arabella

a nemzeti színház tagja

a magy. kir. opera tagja

és

P O L O N Y I E L E M É R

zongoraművész

=====
jótékonycélu
=====

HANGVERSENYE.

❖ MŰSOR: ❖

1. a) *Beethoven*: Sonata I. rész
- b) *Chopin*: Nocturne
- c) *Liszt*: Tündértáncz

Polonyi Elemér.

2. a) *Szárny Gyula*: Ezer tavasz
- b) *Radó Antal*: Szent Péter és a hegedű

Jászay Mari.

3. *Arrigo Boito*: Ária a Mefistofeles operából

Szilágyi Arabella.

4. a) *Polonyi*: Berceuse
- b) „ Lidércztáncz
- c) „ Rhapsodia

Polonyi Elemér.

5. *Kiss József*: Ágota kisasszony

Jászay Mari.

6. a) *Nivon*: Tostitol
- b) *Waldteufel*: Bohme
- c) *Magyar* dalok

Szilágyi Arabella.

HELYÁRAK: Támlásszék 2 frt 50 kr. Körszék 1 frt 50 kr. Állóhely 1 frt.

Jegyek előre válthatók Landesman B. könyvkereskedésében.

A tiszta jövedelem egy része a helybeli szegény iskolás gyermekek segélyezésére fog fordítottatni.

Kezdeté este 8 órakor.

Hangverseny után táncz.

